

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A.**, IČO : zastúpeného JUDr. Petrom Pihorňom, advokátom v Košiciach, Cyklistická 15, proti žalovaným **1/ O. H.**, **2/ M. I.**, o určenie neplatnosti dohôd o plate a dodatkoch k pracovnej zmluve, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 39 C 97/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. septembra 2010, sp.zn. 4 Co 41/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa svojou žalobou domáhal určenia neplatnosti dohôd o plate uzatvorených 17. júla 2000 a neplatnosti dohôd o dodatku k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach uzatvorených taktiež 17. júla 2000, ktoré uzatvoril právny predchodca žalobcu **T. I.** so žalovanými 1/, 2/. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení žalobca odôvodňoval tým, že v čase podania žaloby prebiehalo na Okresnom súde Košice II i Krajskom súde v Košiciach niekoľko súdnych konaní, v ktorých si žalovaní 1/, 2/ proti žalobcovi uplatňovali finančné nároky, ktoré mali právny základ práve v predmetných dohodách, ktorých určenia neplatnosti sa žalobca v tomto konaní domáha.

Okresný súd Košice II rozsudkom (v poradí druhým) z 19. novembra 2009 č.k. 39 C 97/2005-289 žalobu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že nie je významné, ako

sa mylne domnieva žalobca, aké konania medzi procesnými stranami prebiehali a aké ohrozenie práva, resp. právna neistota žalobcu existovala v čase podania žaloby o určenie neplatnosti dohôd, keďže naliehavý právny záujem musí existovať v dobe, keď súd vyhlasuje rozsudok o veci. V čase vyhlásenia rozsudku je exekučné konanie vedené proti žalobcovi ako povinnému, začaté pred súdnym exekútorom Mgr. R. D., pod sp.zn. EX 147/06, ako uviedol samotný žalobca od roku 2006 zastavené. Predbežné opatrenie vydané Okresným súdom Košice II zo dňa 18. januára 2006, č.k. 24 U 1/2005-210, ktoré bolo v uvedenej veci exekučným titulom, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2006 sp.zn. 3 Cob 24/2006 zrušené. Vychádzajúc tak zo zastavenia exekučného konania, zrušenia exekučného titulu, u žalobcu z týchto dôvodov nemôže existovať ohrozenie jeho právneho postavenia. V konaniach vedených pred Krajským súdom v Košiciach pod sp.zn. 14 Zm 38/01 a 16 Zm 39/01 boli v prospech žalovaných vydané zmenkové platobné rozkazy, ktoré nadobudli právoplatnosť. Žalobca zmenkovými platobnými rozkazmi žalovaným priznané nároky už aj vyplatil. Ak by aj súd žalobe o určenie neplatnosti dohôd vyhovel, uvedené rozhodnutie by nič nemenilo na právoplatnosti zmenkových platobných rozkazov, pretože ich zmenu by bolo možné dosiahnuť len prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov podľa tretej a štvrtej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, nie prostredníctvom žaloby o určenie podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. Preto by sa právny stav žalobcu k už vydaným právoplatným zmenkovým platobným rozkazom vyhovením žalobe o určenie neplatnosti nezmenil. Ani dosiaľ neskončené konanie o vydanie zmenkových platobných rozkazov, vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 12 Zm 78/02, v ktorom sa žalovaní 1/, 2/ domáhajú od žalobcu zaplata 33 193,92 € a to na základe zmeniek, ktoré zabezpečujú nároky žalovaných z uzatvorených dohôd, ktorých platnosť sa napáda žalobou na určenie, nedáva dôvod naliehavého právneho záujmu na podaní žaloby podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. Pokiaľ už bola zo strany žalovaných proti žalobcovi daná žaloba na plnenie, prevencia vo forme určenia neplatnosti uzatvorených dohôd stráca svoje opodstatnenie. Pokiaľ sa žalobca domnieva, že dohody sú neplatné, resp. že nároky na zaplata uplatnených peňažných súm tu nie sú, prostredníctvom námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu sa v spore o plnenie zo zmeniek bude riešiť ako predbežná otázka aj platnosť dohôd, čím nie je daná podmienka prípustnosti určovacej žaloby, spočívajúca v tom, že k náprave neistoty alebo ohrozenia práva nie je možné dospieť iným právnym prostriedkom, resp. že žaloba na určenie je účinnejšia, ako iné právne prostriedky (prípadný záver súdu o určení neplatnosti dohôd nie je totiž záväzným pre súd, ktorý bude

v konaní na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 12 Zm 78/02 posudzovať oprávnenosť žalovaných súm zo zmenky). Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 15. novembra 2006 č.k. 17 C 172/2004-111 v spojení s doplnčacím rozsudkom č.k. 17 C 172/2004-123 bol právoplatne zamietnutý návrh žalovaných, ktorí sa domáhali od žalobcu vyplatenia jednorazového odškodného a zaplatenia zmluvných pokút za oneskorené vyplatenie odškodného. Teda ani vo vzťahu k tomuto konaniu nemožno u žalobcu uvažovať o ohrození jeho práva alebo právnej neistote, keďže o predmetnom nároku súd právoplatne rozhodol a jeho výrok ohľadom uplatneného nároku sa stal medzi účastníkmi záväzný (§ 159 ods. 2 O.s.p.). V závere rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalobca neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu z uplatnenia ďalších nárokov na plnenie zo strany žalovaných na základe dohôd o plate a dohôd o dodatku k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach. Nakoľko žalobca nepreukázal naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, súd platnosť právnych úkonov neposudzoval. O trovách konania rozhodol v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. septembra 2010 sp.zn. 4 Co 41/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V dôvodoch rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia s tým, že na zdôraznenie jeho správnosti na podporu neodôvodnenosti naliehavosti právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení poukázal na prebiehajúce konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 13 C 94/2006, v ktorom sa žalobca domáha náhrady škody v sume 53 546,27 € s príslušenstvom, spôsobenej neoprávneným podpísaním dohôd o plate a dohôd o dodatku k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. júla 2000. O trovách odvolacieho konania nerozhodoval v zmysle § 224 ods. 4 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, žiadal ho zmeniť a svojej určovacej žalobe vyhovieť. Dovolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď odvolací súd poukazoval pri nedostatku naliehavého právneho záujmu na vzťahy predmetného konania k iným dvom prebiehajúcim konaniam medzi účastníkmi tohto konania (konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 12 Zm 78/02 a konanie o náhradu škody vedené na Okresnom súde Košice II pod sp.zn.

13 C 94/2006, kde sa žalobca domáha priamo plnenia), no tieto vzťahy posúdil po právnej stránke nesprávne, tak dospel k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem. Na základe zhrnutia, čo je predmetom oboch vyššie uvedených konaní vedených na Krajskom súde v Košiciach a Okresnom súde Košice II žalobca uviedol, že v danom prípade naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby bol v čase rozhodovania súdu o prípustnosti návrhu na začatie konania daný a pretrval do dnešného dňa. Žalobca síce podal žalobu na plnenie, ale tá nie je prekážkou na konanie vo veci určenia neplatnosti dohôd, keďže stále existuje riziko, že žalovaným 1/, 2/ bude vyplatená zmenková suma, ktorej vyplatenia sa dožadujú v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 12 Zm 78/02. Len rozhodnutie o určení, či sú predmetné právne úkony platné alebo nie, je spôsobilé odstrániť objektívny stav neistoty a vytvoriť základ pre rozhodnutie v ďalších konaniach, a síce vznikne základ pre námietku v zmenkovom konaní a rozhodne sa o prejudiciálnej otázke, ktorú je potrebné vyriešiť v rozhodnutí o náhrade škody. V závere dovolania žalobca vyslovil názor, že dôvodom pre pripustenie dovolania je okrem iného aj skutočnosť, že odvolací súd v tomto konaní nerešpektoval rozhodnutia dovolacieho súdu v obdobných veciach a pri posudzovaní procesnej otázky – preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcom sa odchýlil od ustálenej judikatúry „najvyšších, teda dovolacích súdov“.

Žalovaní 1/, 2/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak

odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa §, 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Na práve uvedenom závere nič nemení ani názor dovolateľa, podľa ktorého dôvodom pre pripustenie dovolania je okrem iného aj skutočnosť, že odvolací súd v tomto konaní nerešpektoval ustálenú judikatúru dovolacieho súdu v obdobných veciach. Pre prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. totiž rozhodujúcou skutočnosťou je to, že dovolací súd už v prejednávanej veci vyslovil právny názor vo svojom zrušovacom rozhodnutí a odvolací súd sa od neho odchýlil vo svojom novom rozhodnutí. Ak teda v danom prípade rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo zrušovacie rozhodnutie dovolacieho súdu, v ktorom už dovolací súd vyslovil právny názor, skutočnosť, že sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí odchýlil od právneho názoru vysloveného dovolacím súdom v iných (obdobných) veciach, nie je prípustnosť dovolania rozhodujúcou.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., pričom samotný dovolateľ nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. a ani dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci

(§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovaným 1/, 2/, ktorí mali v tomto konaní úspech, žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2012

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová